

Рег. номер: МУ - 4

Дата: 09.04.2020 г.

МЕТОДИЧЕСКО УКАЗАНИЕ

Относно: Приложимост на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. при възлагането на обществени поръчки

С обнародването на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (ЗМДВИП), в Агенцията по обществени поръчки (АОП) постъпват многобройни писмени и устни запитвания относно прилагане на някои от разпоредбите при възлагане на обществени поръчки. Въпросите касаят по-конкретно уредбата по чл. 3 и 4 от ЗМДВИП и отражението на тези разпоредби спрямо сроковете по ЗОП, респ. действията на възложителите във връзка с тях. Големият брой запитвания, представеният различен прочит на възложителите и предприетите разнопосочни действия са индикация за известна неяснота при прилагане на посочените разпоредби по отношение на обществените поръчки.

АОП не е участвала при изготвянето и обсъждането на ЗМДВИП, което наложи изследване на мотивите и запознаване с проведените дискусии с оглед изясняване на действителната воля на законодателя и изготвяне на предложения за прецизиране на спорните разпоредби. Установените проблеми при неговото прилагане наложиха необходимостта от извършване на промени. Публикуваните становища и стенограми от обсъжданията във връзка с промените в ЗМДВИП дават яснота относно намеренията на законодателя, отразени в последващите изменения и допълнения на закона.

Независимо, че агенцията няма нормативно установено задължение да предоставя методически указания по прилагане на ЗМДВИП, доколкото този

закон оказва отражение върху обществените поръчки и с цел установяване на единна и непротиворечива практика, предоставяме следното експертно становище:

С приемането на Закон за изменение и допълнение на ЗМДВИП, обн. ДВ бр. 34, от 09.04.2020 г., в чл. 3, т. 1 се отменя спирането на процесуалните срокове по дела пред ВАС във връзка с обжалване на процедури за възлагане на обществени поръчки. Предходната редакция на т. 2 имаше твърде широко приложно поле, тъй като обхващаше всички „.....срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждат задължения за частноправните субекти.....”. В нея попадаха и някои от сроковете по ЗОП и подзаконовата нормативна уредба, които съгласно т. 2 бяха спрени с обратна сила, считано от 13.03.2020 г. С новата редакция на т. 2 обхватът на нормата е стеснен и тя се прилага само по отношение на давностни срокове. С отмяната на чл. 3, т. 3 се преустановява спирането на сроковете за изпълнение на указания на административен орган (възложител, респ. комисията за провеждане на процедурата, както и Комисията за защита на конкуренцията).

Доколкото сроковете по ЗОП и ППЗОП попадаха в досегашната редакция на чл. 3 от ЗМДВИП, то при нейното действие няма срокове, които биха могли да се включат в чл. 4, независимо от широкия му обхват. С промяната на чл. 3 от ЗМДВИП, сроковете, уредени в законодателството в областта на обществени поръчки са изключени от действието на тази правна норма. В същото време тези, които са определени в ЗОП вече попадат в приложното поле на чл. 4, ал. 1 от ЗМДВИП. С новата ал. 2 на чл. 4 се изключва прилагането на ал. 1 на същата разпоредба по отношение на няколко закона, сред които е и ЗОП.

Съгласно § 18 от Заключителните разпоредби на ЗИДЗМДВИП чл. 4, ал. 2 влиза в сила в 7-дневен срок от обнародването на закона, т.е. на 17.04.2020 г. Същевременно новата ал. 1 е в сила от деня на обнародване на промените в ЗМДВИП – 09.04.2020 г. Между влизането в сила на тези две алинеи има период от време, през който е възможно да изтичат срокове по вече обявени обществени поръчки. За тези срокове изглежда, че следва да се приложи ал. 1. Те обаче остават спрени до 16.04.2020 г., тъй като ще се възобновят след изтичане на 7 дни от обнародването на закона (§ 13, ал. 1 от Заключителните разпоредби на ЗИДЗМДВИП). Моментът на възобновяването им съвпада с

влизането в сила на чл. 4, ал. 2, която дерогира прилагането на ал. 1 на същия член.

С промените в ЗМДВИП се дава решение и на други проблеми при възлагане на обществените поръчки. Те са свързани с факта, че ЗМДВИП е обнародван на 24.03.2020 г., но влиза в сила от 13 март 2020 г., т.е. с обратен ефект. През този период възложителите са прилагали ЗОП и са извършвали действия с правни последици, напр. отворили са оферти, сключили са договори и др. Същевременно, след обнародването на закона неяснотата относно приложимостта на чл. 3 и 4 от ЗМДВИП провокира различни практики при възложителите. При някои от тях се наблюдава спиране на сроковете съгласно чл. 3, при други - удължаване на основание чл. 4, а трети са продължили с действия по прилагане на ЗОП, тъй като са преценили, че чл. 3 и 4 от ЗМДВИП са неотнормирани. Възможните неблагоприятни последици се избягват с въвеждането на § 13, ал. 2 от Заключителните разпоредби на ЗИДЗМДВИП, съгласно която извършените действия от обявяването на извънредното положение до влизането в сила на измененията запазват силата си.

След влизане в сила на промените в ЗМДВИП сроковете при възлагане на обществени поръчки, които са попадали в обхвата на чл. 3 преди изменението, се възобновяват от 17.04.2020 г. и приключват с изтичане на оставащата към момента на спирането част. Тъй като някои срокове са обявени с посочване на конкретни дати, възложителите следва да ги променят. В тази връзка те трябва да публикуват обявление за изменение или допълнителна информация и решението, с което то се одобрява. Правното основание за промяна в срока е в ЗИДЗМДВИП, поради което такова не се съдържа в образеца на решение за одобряване на обявление за изменение или допълнителна информация. За целите на валидацията възложителите следва да отбележат като формално правно основание чл. 100, ал. 1, респ. чл. 179, ал. 1 от ЗОП, като в поле VI.1) „Допълнителна информация” на образеца посочат, че промяната на сроковете е на основание § 13, ал. 2 от Заключителните разпоредби на ЗИДЗМДВИП. В този случай възложителите имат право да променят единствено сроковете, освен ако спирането е засегнало законоустановения срок за промяна на обявените условия по чл. 100, ал. 3 и 5 и по чл. 179, ал. 1 от ЗОП и той не е изтекъл.

В контекста на общата воля да не спира работата на държавни и местни органи, съвети, комитети, комисии и т.н., е въведен чл. 6а, ал. 1 от ЗИДЗМДВИП. Той намира приложение и за комисиите при възложителите. Предвид характера на извънредното положение с разпоредбата е даден приоритет на дистанционните форми в дейността на колективните органи и образувания. В случаите когато това не е възможно, се провеждат присъствени заседания при спазване на противоепидемичните мерки. Работата на Комисията за защита на конкуренцията и Върховния административен съд е уредена по аналогичен начин в ал. 2 на същия член.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

доц. д-р МИГЛЕНА ПАВЛОВА